

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 448/2016-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. júna 2016 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], právne zastúpenej advokátom Mgr. Karolom Haťapkom, Drieňová 34, Bratislava, vo veci namietaného porušenia základného práva na prístup k súdnej a inej právnej ochrane podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní vedenom pod č. IV/2 Pz 322/15/1000-5 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED], odmieta pre zjavnú neopodstatnenosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. novembra 2015 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľka“), vo veci namietaného porušenia základného práva na prístup k súdnej a inej právnej ochrane podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“)

postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) v konaní vedenom pod č. IV/2 Pz 322/15/1000-5.

2. Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že 25. marca 2015 podala sťažovateľka Krajskému súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) žalobu o ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy proti správcovi dane, ktorou sa domáhala, aby krajský súd správcovi dane zakázal pokračovať v zasahovaní do práv a právom chránených záujmov sťažovateľky, ktorého sa správca dane mal podľa jej názoru dopustiť tým, že od nej požadoval predloženie dokladov, ktoré už raz predložila.

Krajský súd rozsudkom sp. zn. 21 S 50/2015 z 12. augusta 2015 žalobu sťažovateľky zamietol.

Sťažovateľka následne podala generálnej prokuratúre podnet na podanie mimoriadneho dovolania proti predmetnému rozsudku krajského súdu.

Generálna prokuratúra prípisom č. IV/2 Pz 322/15/1000-5 z 15. októbra 2015 sťažovateľku upovedomila, že jej podnet bez preskúmania vecnej správnosti odložila z dôvodu, že Občiansky súdny poriadok mimoriadne dovolanie v danom prípade nepripúšťa.

3. K namietanému porušeniu čl. 46 ods. 1 ústavy postupom generálnej prokuratúry v konaní vedenom pod č. IV/2 Pz 322/15/1000-5 sťažovateľka v sťažnosti v podstatnom uviedla:

„... Generálna prokuratúra SR nekonala v medziach zákona, keď odložila podnet bez preskúmania vecnej správnosti. Sťažovateľ má za to, že nakoľko je rozsudok Krajského súdu Žilina sp. zn. 21S/50/2015 zo dňa 12.08.2015 rozhodnutím konečným a právoplatným, ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami a vyžaduje to ochrana práv a zákonom chránených záujmov sťažovateľa, ide o rozhodnutie voči ktorému zákon podľa právneho názoru sťažovateľa pripúšťa podanie podnetu na mimoriadne dovolanie. Tým, že sa Generálna prokuratúra SR odmietla zaoberať podaným podnetom a to bez preskúmania vecnej správnosti, došlo k porušeniu práva sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu garantovanú Ústavou SR.“

4. Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Základné právo spoločnosti [REDAKOVANÉ] na prístup k súdnej a inej právnej ochrane podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Generálnej prokuratúry SR v konaní vedenom pod č. k. IV/2 Pz 322/15/1000-5 porušené bolo.

Rozhodnutie Generálnej prokuratúry SR v konaní vedenom pod č. k. IV/2 Pz 322/15/1000-5 zo dňa 15.10.2015 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie Generálnej prokuratúre SR.

Generálnej prokuratúre SR sa zakazuje pokračovať v porušovaní základného práva na súdnu a inú ochranu.

Spoločnosti [REDAKOVANÉ] sa priznáva finančné zadosťučinenie 5.000 € (slovom: päťtisíc eur), ktoré je Generálna prokuratúra SR povinná spoločnosti [REDAKOVANÉ] vyplatiť do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.

Spoločnosti [REDAKOVANÉ] priznáva trovy právneho zastúpenia 355,72 € (slovom tristo päťdesiatpäť eur a sedemdesiatdva centov), ktoré je Generálna prokuratúra SR povinná zaplatiť na účet advokáta Mgr. Karola Haťapku, advokáta do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

5. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Podľa čl. 131 ods. 2 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach podľa čl. 127 ústavy v trojčlenných senátoch. Senát sa uznáva nadpolovičnou väčšinou svojich členov.

8. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

9. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

10. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

III.

11. Podstatou sťažnosti sťažovateľky je namietané porušenie základného práva na prístup k súdnej a inej právnej ochrane podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, pričom podľa sťažovateľky k porušeniu tohto práva došlo postupom generálnej prokuratúry, ktorá jej podnet na podanie mimoriadneho dovolania odložila bez preskúmania vecnej správnosti predmetného rozsudku krajského súdu, a to s odôvodnením, že mimoriadne dovolanie proti predmetnému rozsudku krajského súdu nie je prípustné.

12. Ústavný súd sťažnosť sťažovateľky predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde, pričom v rámci tohto preskúmania zistil, že sťažnosť sťažovateľky je potrebné odmietnuť z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti. Uvedené ústavný súd odôvodňuje takto:

13. Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne

neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu možno o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti hovoriť vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. II. ÚS 399/2010, IV. ÚS 51/2011).

14. Vychádzajúc z týchto základných princípov, ústavný súd posúdil sťažnosť sťažovateľky vo vzťahu k napadnutému postupu generálnej prokuratúry v konaní vedenom pod č. IV/2 Pz 322/15/1000-5.

15. Generálna prokuratúra v prípise č. k. IV/2 Pz 322/15/1000-5 z 15. októbra 2015 v podstatnom uviedla:

„Na základe Vášho podnetu podaného v mene mandanta spoločnosti [REDAKOVANÉ] na podanie mimoriadneho dovolania smerujúceho proti rozhodnutiu Krajského súdu v Žiline č. k. 21S 50/2015 som v mene generálneho prokurátora Slovenskej republiky preskúmala vzťahujúci podkladový materiál zistiť že mimoriadne dovolanie v danom prípade zákon nepripúšťa.

Správne súdnictvo je upravené v piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. Podľa ustanovenia § 246c ods. 1 OSP pre riešenie otázok, ktoré nie sú priamo upravené v tejto časti, sa použijú primerane ustanovenia prvej, tretej a štvrtej časti tohto zákona. Opravný prostriedok je prípustný, len ak je to ustanovené v tejto časti. Proti rozhodnutiu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa ustanovenia § 250v ods. 7 OSP proti rozhodnutiu súdu nie je prípustný opravný prostriedok, teda proti žiadnemu rozhodnutiu súdu v konaní proti nečinnosti nie je prípustný žiaden opravný prostriedok. Pripustenie opravných prostriedkov by marilo účel tohto konania. Nie je prípustné odvolanie, dovolanie, mimoriadne dovolanie, ani obnova

konania. V tejto súvislosti poukazujem na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. I Sdo 102/2008.

S poukazom na vyššie uvedené bol Váš podnet odložený bez preskúvania vecnej správnosti napádaného rozhodnutia.“

16. Podľa § 14 ods. 2 písm. c) zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení zákona č. 217/2014 Z. z. účinného do 31. decembra 2015 (ďalej len „zákon o prokuratúre“), t. j. v znení účinnom v čase rozhodovania generálnej prokuratúry o podnete sťažovateľky, Generálny prokurátor Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) je oprávnený podávať Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky najvyššiemu súdu podľa osobitných zákonov a za podmienok ustanovených týmito zákonmi aj mimoriadne dovolanie proti právoplatnému rozhodnutiu súdu vydanému v občianskom súdnom konaní.

17. Podľa § 16 zákona o prokuratúre generálny prokurátor vykonáva osobne pôsobnosť uvedenú v § 11 a 12 a § 13 ods. 1; týmto nie je dotknuté ustanovenie § 9 ods. 1. V ostatných prípadoch môže poveriť prokurátora, aby konal v jeho mene.

18. Podľa § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre prokurátor preskúmava zákonnosť postupu a rozhodnutí orgánov verejnej správy, prokurátorov, vyšetrovateľov, policajných orgánov a súdov v rozsahu vymedzenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány.

19. Podľa § 34 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor (§ 54 ods. 2).

20. Podľa § 35 ods. 1 zákona o prokuratúre pri vybavovaní podnetu je prokurátor povinný prešetriť všetky okolnosti rozhodné na posúdenie, či došlo k porušeniu zákona alebo iného všeobecne záväzného právneho predpisu, či sú splnené podmienky na podanie návrhu na začatie konania pred súdom alebo na podanie opravného prostriedku, či môže

vstúpiť do už začatého konania pred súdom alebo vykonať iné opatrenia, na ktorých vykonanie je podľa zákona oprávnený.

21. Podľa § 243e ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku ak generálny prokurátor na základe podnetu účastníka konania, osoby dotknutej rozhodnutím súdu alebo osoby poškodenej rozhodnutím súdu zistí, že právoplatným rozhodnutím súdu bol porušený zákon (§ 243f), a ak to vyžaduje ochrana práv a zákonom chránených záujmov fyzických osôb, právnických osôb alebo štátu a túto ochranu nie je možné dosiahnuť inými právnymi prostriedkami, podá proti takémuto rozhodnutiu súdu mimoriadne dovolanie.

22. Podľa § 243f ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku mimoriadnym dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutie súdu za podmienok uvedených v § 243e, ak

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237,
- b) konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

23. Podľa § 243g Občianskeho súdneho poriadku mimoriadne dovolanie podáva generálny prokurátor na dovolacom súde do jedného roka od právoplatnosti rozhodnutia súdu.

24. Ústavný súd v nadväznosti na citované právne normy v prvom rade zdôrazňuje, že samotná skutočnosť, že generálna prokuratúra nepostupovala v predmetnej veci v súlade s predstavami sťažovateľky, nemôže zakladať dôvod na vyslovenie porušenia jej ústavou garantovaného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

25. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje predovšetkým na skutočnosť, že zákonné podmienky na podanie mimoriadneho dovolania sú upravené v už citovanom § 243e a nasl. Občianskeho súdneho poriadku. Z označených ustanovení Občianskeho súdneho poriadku jednoznačne vyplýva, že ide o mimoriadny opravný prostriedok, ktorého využitie ako procesného inštitútu patrí výlučne generálnemu prokurátorovi, t. j. závisí len od

jeho rozhodnutia, či podá, alebo nepodá mimoriadne dovolanie. To zároveň znamená, že sťažovateľka nemá ústavou garantované právo, prostredníctvom ktorého by si mohla „vynútiť“, aby generálny prokurátor vyhovel jej podnetu, ktorým sa domáhala podania mimoriadneho dovolania.

26. Uvedenému záveru zodpovedá aj stabilizovaná judikatúra ústavného súdu, podľa ktorej na vyhovenie podnetu fyzických osôb alebo právnických osôb na podanie mimoriadneho dovolania neexistuje právny nárok, t. j. osobe, ktorá takýto podnet podala, nevzniká právo na jeho prijatie, resp. akceptovanie, a teda generálny prokurátor nemá povinnosť takémuto podnetu vyhovieť. Z obsahu základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy možno vyvodíť len povinnosť, aby sa prokurátor podnetom sťažovateľa zaoberal podľa príslušných ustanovení zákona o prokuratúre. Je však na voľnej úvahe generálneho prokurátora rozhodnúť o tom, či podá, alebo nepodá mimoriadne dovolanie. Ústavný súd v tejto súvislosti viackrát vyslovil, že oprávnenie na podanie mimoriadneho dovolania nemá charakter práva, ktorému je poskytovaná ústavnoprávna ochrana (napr. II. ÚS 176/03, IV. ÚS 344/04, II. ÚS 144/05, I. ÚS 147/2010, II. ÚS 1/2014 atď.).

27. Z prípisu generálnej prokuratúry č. k. IV/2 Pz 322/15/1000-5 z 15. októbra 2015 vyplýva, že sa podnetom sťažovateľky zaoberala, pričom ho vzhľadom na skutočnosť, že zákon mimoriadne dovolanie v danom prípade nepripúšťa, odložila.

28. Nadväzujúc na uvedené, ústavný súd pre úplnosť pripomína, že k neprípustnosti opravných prostriedkov v správnom súdnictve sa v minulosti vyjadril aj ústavný súd, a to práve v súvislosti s rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sdo 102/2008 z 9. decembra 2008, na ktoré generálna prokuratúra poukázala v prípise č. IV/2 Pz 322/15/1000-5 z 15. októbra 2015, pričom ústavný súd v predmetnom uznesení sp. zn. II. ÚS 87/09 z 24. februára 2009 o. i. uviedol:

„... niet žiadnych právnych pochyb o skutočnosti, že dovolanie je v správnom súdnictve neprípustné. Najvyšší súd to korektne a vyčerpávajúcim spôsobom uviedol v napadnutom rozhodnutí naznačujúc rozdiely medzi civilným a správnym súdnictvom

a popisujúc vývoj právnej úpravy správneho súdnictva až po novelu Občianskeho súdneho poriadku zákonom č. 273/2007 Z. z. Ústavný súd dodáva, že v civilnom dovolacom konaní dohliada najvyšší súd prostredníctvom inštitútu dovolania na procesnú čistotu a jednotnosť rozhodovania v súdnych konaniach, ktorých podstatou je v zásade spor o súkromné právo prerokúvaný od začiatku na všeobecnom súde, oproti tomu je správne súdnictvo preskúmaním zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej správy, teda orgánov inej ako súdnej sústavy. Už správne súdnictvo je kontrolou inej sústavy, a tak zákonodarca nepovažoval za rozumné a účelné, aby kontrola verejnej správy bola ešte kontrolovaná prostredníctvom inštitútu dovolania. Okrem toho správne súdnictvo nemusí byť zjednocované prostredníctvom dovolania, pretože druhostupňové rozhodovanie najvyššieho súdu v správnom súdnictve už túto funkciu plní. V danej súvislosti nesmie byť mätúce, že správne a civilné súdnictvo sú zhodou historických okolností obsiahnuté v jednom procesnom kódexe.“

Možno pritom bez ďalšieho konštatovať, že uvedené závery ústavného súdu formulované vo vzťahu k (ne)prípustnosti dovolania v správnom súdnictve platia o to viac vo vzťahu k (ne)prípustnosti mimoriadneho dovolania v správnom súdnictve.

29. Vychádzajúc z už uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že nepodanie mimoriadneho dovolania vo veci sťažovateľky generálnym prokurátorom a odloženie podnetu sťažovateľky prípisom generálnej prokuratúry č. k. IV/2 Pz 322/15/1000-5 z 15. októbra 2015 nie je v priamej príčinnej súvislosti so žiadnym ústavou garantovaným právom, a preto namietaným postupom generálnej prokuratúry nemohlo dôjsť k porušeniu sťažovateľkou označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

30. Na základe uvedených skutočností a dôvodov, ako aj s prihliadnutím na svoju judikatúru, podľa ktorej možno za zjavne neopodstatnenú sťažnosť považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. IV. ÚS 66/02, III. ÚS 263/03, III. ÚS 77/05, III. ÚS 198/07), ústavný súd sťažnosť sťažovateľky odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

31. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd nemohol zaoberať ďalšími návrhmi sťažovateľky na ochranu ústavnosti, keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. júna 2016